

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 11P/165/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7116227494
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denisa Novotná Mlinárčsiková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2017:7116227494.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Denisou Novotnou Mlinárčsikovou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého J. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, dieťa rodičov matka: O. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XX, Q. a otec: J. Y., nar. X.X.XXXX, bytom K. XX, Y. XX, R. v konaní o zvýšenie výživného takto

rozhodol:

- I. Zvyšuje výživné zo strany otca na mal. J. Y., nar. XX.X.XXXX zo sumy 60 Eur mesačne na 120 Eur mesačne od 28.11.2016 do budúca vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky.
- II. Dĺžné výživné za obdobie od 28.11.2016 do 31.5.2017 zo strany otca neurčuje.
- III. Týmto rozsudkom mení rozsudok Okresného súdu Košice I sp. zn. 34P/59/2012 zo dňa 26.7.2013.
- IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka návrhom doručeným súdu dňa 28.11.2016 žiadala, aby zvýšil výživné zo strany otca zo sumy 60 Eur mesačne na 120 Eur mesačne od 28.11.2016 do budúca z dôvodu zmeny pomerov na strane maloletého dieťaťa.
2. Otec s návrhom súhlasil.
3. Kolízny opatrovník po prešetrení pomerov v rodine maloletého dieťaťa písomným podaním doručeným súdu dňa 7.2.2017 navrhol zvýšiť výživné na maloleté dieťa, nakoľko zvýšenie výživného je v jeho záujme a otec pravidelne prispieva na výživu syna 120 Eur mesačne. Vyživovacia povinnosť bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 34P/59/2012 zo dňa 26.7.2013. Uvedeným rozhodnutím bol mal. J. Y., nar. XX.X.XXXX zverený do osobnej starostlivosti matky a otec zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 60 Eur mesačne.
4. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 6.1.2014.
5. V čase poslednej úpravy matka kým žila v spoločnej domácnosti so svojimi rodičmi v Košiciach, prispievala im do domácnosti sumou 100-150 Eur mesačne. Do 1.8.2012 bola zamestnaná, potom sa zamestnala v spoločnosti K. T. s tým, že pracovala v Košiciach ako predavačka s priemerným mesačným príjmom 600 Eur brutto. Z tohto príjmu mala výdavky spojené s telefónom 50 Eur mesačne, cestovné do zamestnania 40 Eur mesačne. Následne sa presťahovala do Bratislavy, pracovný pomer ukončila a od 29.7.2013 nastúpila pracovať do E. E. s príjmom vo výške 500 Eur mesačne.

6. Maloletý bol zdravý, absolvoval operáciu rúčky plastiku, nakoľko pri narodení mal zrastené dva prsty na ruke. Následne boli potrebné nejaké operácie elastického charakteru. Výdavky na maloletého boli primerané jeho veku.

7. Otec v čase poslednej úpravy bol zamestnaný s príjmom vo výške 23.000 Kč. Pracoval ako vedúci prevádzky P. T.I..N... Výdavky otca spočívali v platení nájomného za prenajatý 2-izbový byt vo výške 10.000 Kč, cestovné do práce 1.300 Kč.

8. Od poslednej úpravy došlo k zmene pomerov hlavne na strane maloletého dieťaťa.

9. Matka je v súčasnosti na materskej dovolenke, pribudla jej vyživovacia povinnosť mal. R. V., nar. XX.X.XXXX. Vzhľadom k tomu, že s partnerom žili v Anglicku, doposiaľ nepoberá rodičovský príspevok, je bez akéhokoľvek príjmu. Na výživu dieťaťa prispieva otec maloletej. Zatiaľ bývajú u jej rodičov, ktorým prispieva na bývanie, stravu sumou 120 Eur mesačne.

10. Mal. J. má sedem rokov, navštevuje prvú triedu základnej školy. Výdavky sa týkajú zabezpečenia školských potrieb a pomôcok, školská jedáleň 21 Eur mesačne, družina 11 Eur mesačne, strava 50 Eur mesačne, krúžky 20 Eur mesačne, oblečenie v priemere 20-30 Eur mesačne. Po zdravotnej stránke je v poriadku, mimoriadne výdavky nemá.

11. Matka uviedla, že otec na výživu maloletého dieťaťa prispieva pravidelne sumou 120 Eur mesačne. Dĺžné výživné nevzniklo.

12. Podľa ust. § 26 zák. č. 36/2005 Z.z. Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

13. Podľa ust. § 62 ods. 1,2,3,4,5 citovaného zákona plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

14. Podľa ust. § 65 ods. 1 citovaného zákona ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

15. Podľa ust. § 75 ods. 1,2 citovaného zákona, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

16. Podľa ust. § 76 ods. 1 citovaného zákona, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

17. Podľa ust. § 78 ods. 1 citovaného zákona, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

18. Vyživovacia povinnosť predstavuje obsahovú zložku základných rodinno-právnych vzťahov. Je praktickým vyjadrením ekonomickej funkcie rodiny, ktorej účelom je zabezpečovať pre svojich členov

uspokojovanie materiálnych potrieb a to vzájomnou pomocou podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom predstavuje jeden z dvoch základných pilierov systému zákonnej povinnosti poskytovať výživu. Cieľom tejto právnej úpravy je zabezpečiť výživu ekonomicky najslabšej skupine osôb v spoločnosti deťom. Povinnými subjektmi sú rodičia dieťaťa t.j. matka a otec. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči dieťaťu trvá kým dieťa nie je schopné samé sa živiť. Vyživovacia povinnosť rodičov sa pri rozhodovaní posudzuje vždy samostatne za každého z nich. Pokiaľ tu tiež rodičia spolu žijú a spoločne sa dobrovoľne podieľajú na nákladoch rodiny a zabezpečovanie výživy jej členov, potom súd o určení vyživovacej povinnosti k deťom nemá oprávnenie rozhodovať. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa. Vyživovacia povinnosť má ale niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť. Druhou formou plnenia vyživovacej povinnosti je poskytovanie vecných plnení napr. bývania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení ako bývanie, strava, nákup ošatenia, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod. a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré určil súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí prvoradá premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Jednoznačne tak životnú úroveň dieťaťa pozitívne ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Miera životnej úrovne je objektívne zisiteľná rôznymi dôkazmi, môže ju preukázať napr. výška mesačných nákladov rodiča a to súhrnne alebo jednotlivé položky. Vodiacom zásadou na strane povinného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Pokiaľ je životná úroveň rodičov nízka, nemá ju možnosť zvyšovať, je nevyhnutné obmedziť nároky dieťaťa a prispôbiť ich takejto životnej úrovni. Rozdiel úrovne oboch rodičov sa premieta do výšky vyživovacej povinnosti toho z nich, s ktorým dieťa nežije v spoločnej domácnosti. Ak dieťa žije s rodičom, ktorého životná úroveň je porovnateľne nižšia než životná úroveň druhého rodiča, potom možno zaviazat' povinného rodiča aj na plnenie všetkých preukázaných oprávnených potrieb dieťaťa, pričom súd bude vychádzať z predpokladu, že druhý rodič plní svoju vyživovaciu povinnosť formou osobnej starostlivosti a uspokojovanie bytových potrieb dieťaťa. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosahuje v čase vyhlásenia rozhodnutia.

19. Základnou podmienkou určenia vyživovacej povinnosti rodiča k dieťaťu je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Musí sa urobiť reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku. Výška mesačných nákladov na dieťa má predstavovať vyčíslenie všetkých pravidelných a nepravidelných platieb na dieťa tak, aby bola jednoznačne určiteľná. Náklady na dieťa predstavujú všetky náklady potrebné na uspokojovanie jeho potrieb. Medzi tieto základné patrí: bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby a drogeria, zdravotná starostlivosť, školské potreby a náklady súvisiace s plnením školských povinností, preprava, poplatky, prípadne primerané náklady na mobilný telefón. Iba základné bežné potreby dieťaťa pokrýva vyživovacia povinnosť len v tom prípade, ak sú možnosti a schopnosti rodičov slabé alebo objektívne obmedzené a nedovoľujú poskytnúť dieťaťu viac. Pri stanovení konkrétnej výšky priemerných mesačných nákladov na dieťa a to určenie jeho miery, ktorou sa na stanovených mesačných nákladoch bude podieľať každý z rodičov. Na strane každého povinného sú v tomto prípade jeho zárobky, sú jeho zárobkové schopnosti a možnosti, majetkové pomery, životná úroveň, počet iných vyživovacích povinností, plnenie vyživovacej povinnosti aj osobnou starostlivosťou o dieťa, domácnosť, plnenie vyživovacej povinnosti aj vecnými plneniami nad rámec určenými súdnym rozhodnutím. Miera vyživovacej povinnosti rodičov k tomu istému dieťaťu nemusí byť rovnaká.

20. Plnenie vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom je zákonnou povinnosťou rodičov. Plnenie vyživovacej povinnosti by malo byť spravidla dobrovoľné. Jej úprava súdnym rozhodnutím býva spravidla následkom nezhôd v osobnej sfére dotknutých účastníkov. Všeobecnými kritériami pre určenie výšky výživného na strane oprávneného sú relevantné odôvodnené potreby, na strane povinného schopnosti, jeho možnosti a majetkové pomery.

21. Z citovaných zákonných ustanovení ako aj z vyššie uvedeného vyplýva, že možnosti a schopnosti rodičov sú popri odôvodnených potrebách dieťaťa rozhodujúcimi hľadiskami pre určenie výživného.

22. Súd podrobným a dôsledným porovnaním pomerov v čase predchádzajúcej úpravy výživného s pomermi existujúcimi v čase rozhodovania dospel k záveru, že sú dané dôvody na zmenu pôvodného rozhodnutia o výživnom a zvýšil výživné zo strany otca pre maloleté dieťa na sumu 120 Eur mesačne

od 28.11.2016. Pri určovaní výšky výživného vychádzal zo zárobkových možností a schopností oboch rodičov, z odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa, pričom prihliadol na zmenu vyživovacích povinností na strane matky, na osobnú starostlivosť matky o maloleté dieťa a dospel k presvedčeniu, že takto upravené výživné je primerané a otec ním môže prispievať na výživu dieťaťa bez ohrozenia svojich potrieb a domácnosti. Otec na výživu maloletého dieťaťa prispieva sumou 120 Eur mesačne. K zmene pomerov došlo na strane maloletého dieťaťa dňom podania návrhu, nakoľko posledná úprava bola vykonaná v roku 2013. Od poslednej úpravy sa zvýšili výdavky matka na maloleté dieťa hlavne tým, že už v súčasnosti je školopovinné. Matka má náklady na jeho výchovu, výživu, ošatenie, záujmovú činnosť oproti výdavkom, ktoré mala v čase poslednej úpravy. Pri posúdení pomerov účastníkov, vzhľadom na zákonné ustanovenia citované v odôvodnení rozsudku a z nich vyplývajúcich zásad je primerané reálnym zárobkovým schopnostiam a možnostiam otca. Súdom stanovené výživné zohľadňuje len základnú mieru nevyhnutných potrieb maloletého dieťaťa ale vychádzajúc z ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého odôvodnené potreby maloletého dieťaťa nie sú jediným zákonným kritériom pre určenie výživného, pretože okrem nich je potrebné zohľadniť aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča, ktoré podmieňujú mieru uspokojenia, resp. sú vždy limitujúcim kritériom vo vzťahu k uspokojovaniu odôvodnených potrieb dieťaťa. Ďalej súd poukazuje na ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, ktoré plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom považuje za ich prvoradú zákonnú povinnosť ako aj na ods. 5 tohto zákonného ustanovenia, v ktorom je výslovne uvedené, že výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Súd je toho presvedčený, že otec mal v rozhodnom období finančné prostriedky na uspokojovanie vlastných potrieb v rozsahu zodpovedajúcom minimálne bežnému štandardu, preto možno od neho spravodlivo žiadať, aby aspoň tento štandard poskytol maloletému dieťaťu formou výživného, čo je v súlade s požiadavkou, že dieťa rodičia, ktorého nežijú spolu, má mať takú životnú úroveň ako keby spolužitie existovalo. Dieťa má zo zákona právo na výživu, ide o jeho zákonný nárok. Rodičom je uložená povinnosť plniť ich zákonnú povinnosť, pričom základ vyživovacej povinnosti rodičov k mal. deťom je zakotvený v rámci výpočtu zložiek rodičovskej zodpovednosti podľa § 28 ods. 1, písm. a) Zákona o rodine. Každá povinná osoba musí vždy aj keď je to na úkor svojich potrieb zabezpečiť výživu dieťaťa. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča a takisto odôvodnené potreby dieťaťa je potrebné u každého rodiča i dieťaťa hodnotiť jednotlivo. Schopnosti a možnosti rodiča má súd zhodnotiť vo všetkých dostupných objektívnych hľadiskách a to najmä z hľadiska jeho veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možnosti jeho uplatnenia v danom regióne. Pri hodnotení majetkových pomerov rodiča, je potrebné vychádzať nielen z jeho vykazovaného príjmu ale z celkovej hodnoty ním nadobudnutého majetku ako napr. nadobudnuté nehnuteľnosti, hnutelné veci, ktorého prejavom môže byť aj nákladný spôsob života indikujúci ďalšie nedoložené príjmy. Zásadným je pravidlo podieľania sa dieťaťa na životnej úrovni rodičov. Pri určení výživného súd prihliadol i na to, ktorí z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Uvedené činnosti jedného z rodičov môžu sčasti alebo v plnom rozsahu pokryť jeho zákonnú vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu vrátane vyživovacej povinnosti stanovenej v minimálnom rozsahu. Z povahy výživného a z dôvodu, že vyživovaciu povinnosť je možné plniť rôznou formou (peňažné plnenie, vecné plnenie, osobná starostlivosť a pod.) vyplýva, že plnenie vyživovacej povinnosti nie je možné kvantifikovať úplne presnou peňažnou sumou, vždy pôjde o viac či menej približný odhad, pričom úlohou súdu je autoritatívne nastaviť zákonné a čo najviac spravodlivé riešenie.

23. Súd v súlade s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine dôsledne zohľadnil obidve základné hľadiská pre určenie výživného, ktorými sú odôvodnené potreby oprávneného na jednej strane a schopnosti a možnosti povinného na strane druhej, pretože obidve hľadiská spolu veľmi úzko súvisia a vzájomne sa podmieňujú, a preto ich nemožno vykladať jedno bez druhého, alebo izolovane sa zamerať na jednotlivé skutočnosti tvoriace súčasť iba jedného z týchto kritérií. Vychádzajúc zo zákonného ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine a z neho vyplývajúcich zásad dospel k presvedčeniu, že výživné vo výške 120 Eur mesačne je primerané.

24. Dlžné výživné na strane otca nevzniklo, nakoľko otec si za uvedené obdobie t.j. od 28.11.2016 do 31.5.2017 plnil vyživovaciu povinnosť v uvedenom rozsahu.

25. O trovách konania súd rozhodol v zmysle ust. § 52 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku, tak že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z. č. 160/2015 Z.z., ďalej iba CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.